

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN CİNSEL YOLLA BULAŞAN
HASTALIKLAR KONUSUNDA BİLGİLERİNİN İNCELENMESİ**

**Elçin ERDOĞAN Deniz YILMAZ Ahsen ŞİRİN
Ayşe IŞIK Neriman SOĞUKPINAR Aynur SARUHAN
Gülseren AYCAN**

ÖZET

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin tinsel ilişkileri ile bulaşan hastalıklar ile ilgili bilgilerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. 130 araştırmanın evrenini Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi 1. sınıf öğrencileri oluşturmuştur.

Araştırma bulgularından anlaşıldığı gibi, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun tinsel ilişki ile bulaşan hastalıklarla ilgili bilgi yetersizliklerinin olduğu ortaya çıkmıştır.

Cinsel ilişki ile bulaşan hastalıklar çok eskiden beri bilinmektedir. Eski çağlarda, Romalılar askerî tanrı Ventis'in adından esinlenerek "Veneriyen Hastalıklar" olarak adlandırdığı bu hastalıklara, bugün, bulasmanlarda cinsel ilişkinin önemini uygulamak amacıyla "cinsel ilişki ile bulaşan hastalıklar" denilmektedir (2).

Cinsel ilişki ile bulaşan hastalıklar çok esittir. Bunlar: Gonore, Yumurtalık Sankri, Lenfgranuloma Venerum, Granuloma tnguinale, Candidiasis, Condylomata Accuminata, Trichomoniasis, Genital Herpes Simplex, AIDS ve diğerleridir (3).

Cinsel ilişki ile bulaşan hastalıkların dünyadaki ve Türkiye'deki durumu hakkında, kesin istatistiksel bilgilerden söz edebilmek zordur. Çünkü bu hastalıklarla ilgili düzenli istatistiksel bilgiler yoktur (3).

WHO ye UNICEF'in 1991 yilinda Ocak ayinda Cenova'da, "Genlerin Saglik Sorunlan" ni tartismak amaci ile yaptiklan toplantida. genlerin sorunlari ve bunlardan korunmalan konusunda gFirusler ortaya konmustur. Bunlar: erken yaslardaki gebeliklerin, dogumlarin ve cinsel iliski fie bulasan hastaliklann insidansini azaltma, kontraseptifler konusundaki bilgisizligin genleri istenmeyen gebeliklere gOturecegi ve bunlari neden olacagi zararlardan genlerin korunmasi gibi, saglik sorunlandir (6).

WHOnun son olarak yayinladigi bir calismada, WHO'dan 3 yetkill, cinsel egitim alanmda aktif olarak calisan 70 meslek uyesi ile illski kurarak, 21 Avrupa Qlkesindeki ebeveynlere, cocuklar ve genlerin cinsellikle flgili konularda egitmelerinin gerekliligini belirtmilerdir. Ailelere: cocuklanin cinsel egitiminden sorumlu olduklanni. coeuldar ile wile icinde bu konuda konusarak onlarla diyalog kurmalanni ye okulda ogretmenlere bu konuda destek Yermeleri gerektiğini Yurgulamislardir. Allelerin. egitilip, bilgilendirilerek, olanak ve destek saglanarak daha etkili bir sekilde bu sorumluludarin yerine getirebileceklerini belirtmislardir (5).

Izmir ye istanbul'da ilniyersite ye Use Ogrencileri arasmda yapilan kisith sayidaki anketler, toplumumuzun, tinsel iliski ile flgili daYramslar konusunda henfiz kapali toplum tipinde oldugunu gOstermektedir (2. 12). Onbloglu'nun Ankara Koleji ile Ankara Mustafa Kemal Lisesi' ndeki karsilastirmali arastirmasinda, Ankara Koleyne giden kizlariin %22.8'inin ye Mustafa Kemal Uses' luzlanm %35.9'unun tinsel konuan yeterli olarak bilmedikleri anlaimaktadir (4). Banoglu'nun Ataturk Oniversitesi'nde 17.000 agrenci3ri kapsiyar arastirmasinda "cinsel bilgiyi nereden alvorsunuz?" sorusuna, ogrencilerin %71¹in bilimsel olmayan dergi ye gazetelerden, bir bOlumimfin arkadaslanndan, geri kalaninin ise karsi cinsten aldigi yolunda yarut aldiklan saptannustir (1).

Kizilbay, Ege Oniversitesi ve Dokuz Eylul Oniversitesi'ne bagli Fakulte ve YilksekokuLlarda 18-24 yas, 120 Ogrencide yaptigi cahsmada. cinsellikle flgili ilk bilgilerin kimden soruldugunda. erkeklerin %70'i arkadastan, luzlarm %50`sinin kitle iletflim araglanndan %65'inin kendilerini cinsel agician sorunlu hissettildelerini saptamisur (11).

Yap!Ian diger arastrrmalarda da yfiksekOgretim kesiminde cinsel sorunlan ye buna bagli bunalimlann problem alarunda en Onemli yen gOralmustilir. Bu konuda Onemli bir nokta cinsel egitimdir (8).

Bu arastirma, Ege Oniyersitesi Hemstrelilik Yilksek Okulu Dogum, Kadin Sagligi ye Hastaliklan HERNsireligi Anabilim Dah Ogretim eleman-

lar tarafından uniyersite Ogrencilerinin tinsel 114ki lie bulaan hastaliklar ile ilgili bilgilerini degerlendirmek arnaci ile yapirru*tir. Arastirma evrenini 1990-1991 ogrenim demerninde Ege Taniyersitesl Edebiyat Fakaltesi 1.sunfinda okuyan, anket yapilmasmi kabul eden 367 ogrenci oluşturintWur. Veriler, Mayıs-Haziran aylarında, demografik, sosyal ye veneriyal bastalik bilgilerini iceren anket yOntemi ile toplanm*u. Bulgular, yOzdelik ye khi-kare yOnternleri ile degerlendirilmistir.

BULGVLAR VE TARTL5MA

Tablo 1. Deneklerin Teniel

TEM EL OZELLIKLERİ	Sap	
Nrencinin Hiiltimii		
Sanat Tarihi	38	10.35
Arkeoloji	25	6.81
Ingiliz Dili ye Edebiyat	29	7.90
Alman Dili ye Edebiyatı	36	9.81
Sosyoloji	53	14.44
Turk Dili	36	9.81
Cografya	21	5.72
Psikoloji	27	7.36
Felsefe	44	11.90
Tar th	58	15.80
C1nsiyet Durumu		
Yaniti mam*	8	2.18
Kiz	215	58.58
Erkek	144	39.29
Tag; Grupl an.		
17-18	75	20.44
19-20	213	58.04
21-22	63	17.17
23 + f	16	4.36
Medent Durumu		
Yanitsiz	1	0.27
Evli	9	2.45
Bekar	357	97.28

TEMEL OZELLEKLERİ	Say'	
Annelerin Egitim Durum'		
Yanitsiz	2	0.54
Okur-yazar degll	42	11.44
Okur-yazar	35	9.54
Ilkokul mezunu	158	43.05
Orta+Lise mezunu	93	25.34
Yuksekokul mezunu	37	10.08
Babaların Egitim Durumu		
Yanitsiz	2	0.54
Okur-yazar degil	4	1.09
Okur-yazar	17	4.63
ilkokul mezunu	148	40.33
Ortaokul+Lise mezunu	116	31.61
Yfiksekokul mezunu	80	21.80
Yaşamlan Konut Durumu		
Yanitsiz	1	0.27
Ev	266	72.48
Yurt	86	23.43
Diger	14	3.82
En Uzun Yaşamlan Yer		
Yanitsiz	4	1.09
Kay	26	7.08
Kasaba	44	11.99
Kent	84	22.89
Metropol	209	56.95
Allelerin Gelir Durumu		
Yanitsiz	3	0.82
Kati'	16	4.36
Orta	165	44.96
lyi	174	47.41
cok iyi	9	2.45
Toplam	367	100.00

Tablo 1 incelendiğinde, öğrencilerin %15.80'inin Tarih bölümü öğrencisi olduğu, %58.58'inin kız olduğu, %58.04'ünün 19-20 yaş grubunda olduğu, %97.28'inin bekar olduğu, %43.05'inin annelerinin

ilkokul mezunu oldugu, %40.33'finin babalarininda ilkokul mezunu oldugu, %56.95'inin en uzun yasanilan yer olarak metropolde yasadigi, %47.41'inin allelerinin gelir durumunun iyi oldugu gOrtilmektedir.

Tablo 2. Ogrencilerin Venerial Hastaliklann Bulasmasim Onleyen A.P. YOntemini (Prezervatif) Bilme Durumuna Gore Dagilimi

Hastaligin Bulasmasini Onleyen YOntem (Prezervatif)	Sayi	
Biliyor	154	41.96
Bilmiyor	209	56.95
Yanitsiz	4	1.09
Toplam	367	100.00

Tablo 2'de gonaldfigil Obi ogrencilerin %56.95'inin venerial hastahklann bulasmasim onleyen aile planlamasi yontemini (prezervatif) bilmedikleri saptanmistir.

Ogrencilerin en fazla %31.34 oraniyla iki tane cinsel iliski ile bulasan hastaliklann bildikleri %66.21 oraniyla da cinsel 111 ki ile bulasan hastalik bildiriminin zorunlu oldugunu bildikleri saptanmistir.

Tablo 3. Ogrencilerin Venerial Hastahk Risk Gruplaruu Bilme Durumu

Risk Gruplan	Sayi	
Bilmiyor	258	70.30
Kismen Biliyor	93	25.34
Biliyor	16	4.36
Toplam	367	100.00

Tablo 3 ineelendiginde venerial hastalik risk gruplannin %70.30 orani ile bilinmedigi saptanmistir.

Ogrencilerin venerial hastaliklardan korunmayi da %72.75 oral'arida bilmedikleri ortaya cikmistir.

Yapilan arastirmada, Ogrencilerin cag.unizm hastaligi plan AIDS'in bagisiklik sistem yetmezligi hastaligi oldugunu %88.83 oraniyla bilmedikleri, **AIDS'in** bulasma yollanni ise %45.50 oraniyla "kismen bildikleri"

saptannustir. Yerlesim birimlerine gore, AIDS'in bulasma yollanm bilme durumlan arasmda yapilan ileri khi-kare analizi ile, anlamlı bir iliski bulunmustur ($\chi^2 = 16.910$, $SD = 8$, $p < 0.05$). Kay kesiminden metropolitene dogru bilgi duzeylerinde arils bulunmustur. Esen'in yaptigt arastirmaya gore, hemsirelerde dahi bilgi gereksinirni oldugu, 257 hemsirenin ancak %56.03'untin orta duzeyde bilgi birikimi oldugu saptanmistir. %94.55'inin ise egitim gereksinimi duyduklan saptanrmsur (7).

Ogrencilerin %41.96'st prezervatiflerin cinsel iliski ile bulasan hastahklara karst koruyucu oldugu konusunda dogru yanıt verirken, %56.95'i yanhs yarut verrnislerdir. Ogreneilerin cinsiyetleri ile cinsel iltld ile bulasan hastahklan sayisal olarak bilmeleri arasmda anlamlı bir iliski saptanarnanuslar ($\chi^2 = 18,680$, $SD = 12$, $P < 0.05$).

Tablo 4. CDgreneilerin AIDS Risk Gruplannt Bilme Durumuna Gore Dag'1mm

AIDS Risk Grubu Bilgisi	Say'	
Bilmiyor	258	70.30
Kismen Biliyor	93	25.34
Biliyor	16	4.36
Toplam	367	100.00

Ogrenciler, %72.75 oramyla, "AIDS" risk gruplanm bilmediklerini bildirrnislerdir.

egrencilerin cinsiyetlerine gore AIDS'ien bulasma yollanm ye risk gruplanm bilmesi arasmda anlamlı bir ili ki saptanmanustu ($\chi_1^2 = 9.251$, $SD_1 = 4$, $p_1 > 0.05$, $.22 = 2.410$, $SD_2 = 4$, $p_2 > 0.05$).

ONERJLER

Arastirma bulgulanndan anlasildtgi gibi yuksekokula baslayan ogrencilerin 1303rilk bir cogunlugunun cinsel iliski ile bulasan hastahklarla ugh bilgi eksiklerinin oludgu ortaya cikmistir.

Yilksekokul dCtzeyindeki ogrencilerin bile bu konuda bage acrklanrun olmasi Cilkernizdeki saghk egitiminin yetersizligini gastermektedir.

Ozellikle genclerimize, cinsel iliski ile bulasan hastaliklar konusunda genel bilgi verilmeli ye hastahldann bulasma ve korunma

yollart Oretilmendir. Genclerin, bu konularda aile ortamindan bashyarak bilgilendirilmesi ve bu saglik egitiminin yaygin ve OrgtIn bir skilde okul ye kitle iletisim araclarl ye saglik personeli tarafindan sOrdfirCilmesi toplum sagligi actsindan Onerilebilir.

Yapilan egitimn icerigi sunlar olmalidir:

- Chisel iliski ile bulasan hastaltklar bilgisi
- Hep ayni esle cinsel iliski kurulmasi (9) veya cinsel iliskit kurulan kirnse sayistmn strarlandinlmast
- Prezervatif kullanilmasi
- Supheli kisilerle lliskiden hemen sonra genital organlarin yikanmasi (10) ye idrar yapilmast gibi

SUMMARY

This research has meet designed to optain the students knowledge about venereal diseases.

The study sample is consist of first year students' of Faculty of Literature.

In this research has been established that the most of those students haven't had enough knowledge about venereal diseases.

KATNAKLAR.

1. Banoglu, R.: Cumhuriyet Gazetesi, 20 May's 1991, s.20.
2. cetin, E.T.; Cinsel Temasla Bulasan Hastaliklar ye AIDS. Fa_tih Genelik Vakfi Matbaasi Isletmesi, Istanbul, 1986.
3. Dagoglu, T.: Ersoy. L.: Yenmez. A.: "Cinsel Temasla Bulasan Hastaliklarm Danyada ye Tarkiyedeki Epidemiyolojik Durumu", Saglik Dergisi, Cilt: 61, Sap: 1, Mart 1989. s. 35-43.
4. Eksi, A.; Genclerimiz ye Sorunlari. Nazim Terzioglu Matematik Arastirma Merkezi Baslu AtOlyesi, Istanbul, 1982, s. 58.
5. Entrenous. Sex Education for Parents. The European Family Planing Magazine, No: 1 7/April, 1991, s. 4.
6. Entrenous, UNICEF and WHO Joun forces for Youth, The European Family Planning Magazine. No: 17/April 1991, s. 4-5.

7. Esen, A.; "1-lemWelerin AIDS'e tli kin Bilgi Gereksinirlerinin incelenmesi", H. Ulusal Hem Went(kongresi Kitabi, 12-14 Ey151 1990. Izmir.
8. tnanc, N.; "Turk Toplurnunda Sekse 11i*kin Sorunlar ye Saglik Personelinin Rota", Sayi: 4, 1983, s. 31-35.
9. JA.MA, Ocak 1988, 1. 2, 29-32.
10. JAMA. Subat 1988, 1, 2. 130-137.
11. Kizilbay. 1.: Kalern. Ege Oniversitesi Gazetesi, May's 1992. s. 10.
12. Terakye, 0.: "Genclik ye tinsel Sorunlar", T.11.0.. Cilt: 39, Sap: 3, 1990, s. 22-23.